

ലീല

ചെറുശ്ശേരി

ലീല

ഖണ്ഡകാവ്യം

കുമാരനാശാൻ

താളിലക്കം

2020

പേര്: ലീല

ഭാഷ: മലയാളം

വിഭാഗം: ഖണ്ഡകാവ്യം

രചന: കമാരനാശാൻ

പ്രസാധകർ: താളിളക്കം

ഡിസംബർ 2020

Layout Design: പ്രവീൺ വർമ്മ

Copyleft:

ലാടെക്കിൽ നിർമ്മിച്ചതാണിത്.
ഓൺലൈൻ വായനയ്ക്ക് വേണ്ടി.
ഉബുണ്ടു ഓപ്പറേറ്റിങ്ങ് സിസ്റ്റത്തിലൂടെ.
കുടപ്പാട്: വികിപ്പീഡിയ.

ലീല
കുമാരനാശാൻ
ഒന്നാം സർഗ്ഗം

-1-

“പ്രണയ പരവശേ, ശുഭം നിന-
ക്കണരുക, യുണ്ടൊരു ദിക്കിൽ നിൻ പ്രിയൻ;
ഗുണവതി, നെടുമോഹ നിദ്ര വി-
ട്ടുണരുക, ഞാൻ സഖി, നിന്റെ മാധവി“.

-2-

സരള മധുരമീറിധം വച-
സ്സൊരു വിധി വാട്ടിയ കർണ്ണവീഥിയിൽ
വീരവിനോടു പതിച്ചു, പിച്ചിമേൽ
വീരള നവാംബുദബിന്ദുവെന്നപോൽ.

-3-

ഉദയപുരമതിനുപാത്തമായ്
വിദിത മഹീധര സാന ഭൂമിയിൽ
സദന സുമ വനത്തിലൊന്നിലു-
ന്മാദമരളും മധുമാസ രാത്രിയിൽ,

-4-

വിലസി നറുനിലാവെഴും ലതാ-
വലയമിയന്ന നിലത്തൊരോമലാൾ
വിലയവിവശമേനി, വീണ പു-
ങ്കലയതുപോലെ കിടന്നിതേകയായ്.

(യുഗകം)

-5-

ക്ഷിതിയിലഹഹ! മർത്യ ജീവിതം
പ്രതിജനഭിന്ന വിചിത്ര മാർഗ്ഗമാം
പ്രതിനവരസമാ,മതോർക്കുകിൽ
കൃതികൾ മനുഷ്യ കഥാന ഗായികൾ!

-6-

മരുവിയവിടെ മൃന്യ, ദുരമാം
മരുവിലകന്ന മഹാപണങ്ങളിൽ
പെരുവഴി തുണ ചേർന്നു പോകവോ-
രൊരുവകയാളുകൾ വൈശ്യ വൃത്തികൾ.

-7-

അവരുടെ കലനാഥനുണ്ടൊരാൾ
അവനിയിൽ വിശ്രുതനർത്ഥപാലകൻ
അവനു തനയയായ് ജനിച്ചു പോ-
ലവികലമാനുഷ രൂപമാധുരീ.

-8-

ഭവന മണിവിളക്കു, സദ്ഗുണ-
പ്രവണതയാർന്നു വളർന്നു നന്ദിനി
അവനു മമതകൊണ്ടു തുല്യമാ-
യവളു, മസുക്കൾ, വസുക്കൾ താനുമേ.

-9-

കല, നിശിതകുശാഗ്രബുധിയാൾ
പലതു പഠിച്ചിതു ശക്തിപോലെയും

വലിയ ധനികനാം പിതാവുതൻ-
നിലയിൽ വിചക്ഷണ ലബ്ധിപോലെയും.

-10-

സകലകമ്മമ മത്സരിച്ചു താൻ
മികവാടണിഞ്ഞിതു ശൈശവം മുതൽ
പ്രകൃതിയവളെയംഗകാന്തിയാൽ
സുകൃതി പിതാവു വിഭ്രഷണങ്ങളാൽ.

-11-

ലലിത ലലിതമാർന്നു യൗവനം
കലസുത ലീല-അതാണവൾക്കു പേർ;
ലലനകളുടെ ഭാഗ്യയന്ത്രമാ-
നിലയിൽ മനസ്സു തിരിഞ്ഞപോലെപോം.

-12-

മകളൊടുമൊരിമിച്ചു യാത്രയാ-
യകലെയൊരിക്കൽ വണിഗ്വരൻ, തദാ
സകലകമ്മവൾക്കുണ്ടു വർത്തക-
പ്രകരമടുപ്പതു താവളങ്ങളിൽ.

-13-

കൊടിയ വെയിലുമുഗ്രവായുവും
പൊടിയുമിടഞ്ഞു മഹാമരങ്ങളിൽ
കടലിൽ ബഹുചരക്കമാളുമായ്
പടവുകൾപോൽ വരമൊട്ടകങ്ങളും,

-14-

പടകുടികൾ വെടിഞ്ഞു കുന്നതൻ-
കൊടുമുടിവിട്ടു വലാഹകങ്ങൾപോൽ
നെടുവഴികളിൽ നീണ്ടവാഹന-
പ്പട്ടയൊടുപോമുരു സാർത്ഥവാഹരും.

-15-

പല ജനത, പലേ നിബന്ധനം
പല നഗരം പല വേഷഭാഷകൾ
പലതുമിതുകണക്കണഞ്ഞുക-
ണ്ട,ലമവൾ മോദവുമാർന്നു ബോധവും.

(വിശേഷകം)

-16-

വിഭവമതുകണക്കെ വിദ്യ,യീ-
സുഭഗത, ശോഭന, യൗവനാഗമം;
ശുഭഗുണയിവയിൽ ചരിക്കയാ-
യഭിമതവാപിയിൽ മുഷഹംസിപോൽ.

-17-

കരുതരുതുരു ഭൃതികാൺകിലും
സ്ഥിരശുഭയാണിഹ ലീലയെന്നു നാം;
പരമതചിരമാമഹർമ്മുഖം
ചരമധരോപരി കാറു നിൽക്കവേ.

-18-

ശരി, ഹതവിധിയായ മേഘമാർ-
ന്നിരുളുപരന്നിത, ലോകയാത്രയിൽ

മുറുകി വലിയ കോളു, കന്യയാം
ചെറുകളിവഞ്ചി കടുങ്ങിയാടലിൽ.

-19-

വിജയപുരനിവാസി, വർത്തക-
വ്രജപതി, യാവഴിപോന്നവന്നൊരാൾ
സ്വജനമൊടുവരിച്ചു ലീലയെ,
നിജസുതനായി വധുകരിക്കുവാൻ

-20-

കമന, നന്മ മകൾക്കവൻ യുവാ
സമധനവംശനിണങ്ങുമെന്നതാൻ
മമതയൊടുമുറച്ചുചെയ്തുപോയ്
സമയവുമങ്ങനെയർത്ഥപാലകൻ.

-21-

അവിഹിത മിഹ രക്ഷ്യരോടൊരാൾ-
ക്കവികലമാം പ്രഭഭാവം; അല്ലതും
യുവജനഹൃദയം സ്വതന്ത്രമാ-
ണവരുടെ കാമ്യപരിഗ്രഹേച്ഛയിൽ.

-22-

'മദന'നിതി പുക്കു, മാധുരീ-
സദനമതായ സഖാ, ഗുണോത്തരൻ,
സദന നികടവർത്തിയുണ്ടൊരാൾ;
ഏദയമവന്നവൾ നൽകി മുന്നമേ.

-23-

ദുഹിതൃപരിണയോത്സവം യഥാ-
വിഹിതമൊരുക്കി വഴിക്കുവർത്തകൻ;
അഹഹ! പിതൃനിയോഗമിന്ന, ദു-
സ്സഹമഴലപ്പൊഴറിഞ്ഞു ബാലിക.

-24-

പഴകിയതരുവല്ലി മാറ്റിടാം,
പുഴയൊഴുകുവഴി വേറെയാക്കിടാം,
കഴിയുമവ;-മനസ്വിമാർ മന-
സ്സൊഴിവതശക്യമൊരാളിലൂന്നിയാൽ.

-25-

ഗുരുജനവചനം, കലക്രമം,
തരുണികൾ തന്നടെയസ്വതന്ത്രത,
കരുതിയിവ മറച്ചു കാമിതം
കരുമന പുണ്ടിവൾ കാട്ടി ലൗകികം.

-26-

വിനയവതിയുഴിഞ്ഞു വിട്ടിടാം
ജനകഹിതത്തിനു തന്നെ തൻഹിതം;
അനുലമ്പവ,നനന്യരാഗ,നാ-
യനകനെയെങ്ങനെയൊഴുമാർത്തിയിൽ?

-27-

കദനമതൊഴിയാതെ കഷ്ടമീ-
മദനഗതാശയ മാഴ്ചി,-നിഷ്പലം
വിദയനിയതി, ദുസ്സരൗഘ,-യാ
നദിയെയെതിർത്തൊരു ജന്തുനീന്ദുമോ?

-28-

സ്തമമ വകതെറ്റിയേറ്റുമ-
കൊടിയിയലും ധ്വജകോടിയെന്നപോൽ
ഒടുവിലവൾ വിവാഹമംഗളം
തടവി ഗളത്തില,നിഷ്കദർശനം.

-29-

സുതയിലകമലിഞ്ഞു തൽപതി-
ക്കതി ഗുണിതം ധനമേകി പോൽധനി
നദി വഴിയുദധിക്കമേകമി-
ങ്ങുദക സമൃദ്ധി ഘനാഭ്യന്തം ഗിരി.

-30-

പ്രണയിയൊടു പിരിഞ്ഞു നാമനോ-
ടണവതിനാക്കുമവൾക്കെഴുന്നഴൽ,
ഇണയെകലെ വിട്ടു ദൂര നിർ-
ഘൃണമീഹ വിറ്റു കപോതി ചൊൽകിലാം.

-31-

ഘനരുജയൊടു യാത്ര കൂട്ടമ-
ജ്ജനക വിധോഗ മറിഞ്ഞതില്ലവൾ;
മനമഭിഹതമസ്തരാഗമാം,
സ്വനമിയലില്ല തകർന്ന വീണയിൽ.

-32-

സുതയുടെ മുഖമാധികർശിതം
ഗതനമ ഖേദമൊടോർത്തു വർത്തകൻ;
അതു നിജ വിരഹാർത്തി മൂലമെ-

നന്മ കരുതീട്ടവനാശ്വസിക്കുകയായ്

-33-

വരസുഖ വിഭവങ്ങൾ മേൽക്കുമേൽ
വരനരുളുന്നതവൾക്കു ദുഃഖമായ്;
നരഹൃദയമതിന്നു ഭാവനാ-
പരികരമെങ്ങനെ, ഭോഗമെങ്ങനെ.

-34-

പതി പിതൃ കൃതനോർക്കിൽ യോഗ്യനാം;
കൃതമതിയാമവൾ,-എന്തഹോ ഫലം!
ക്ഷിതിയിലൊരു പൂമാന്റെയെന്നിയേ
സതികൾ പരന്റെ ഗുണങ്ങൾ കാണുമോ?

-35-

ഘടന പതി വിലാസി ചെയ്തിലും
പിടുമുഗനേത്ര കൃപാർദ്രയാകിലും
സ്തമകലിയാതെ മേവിനാൾ
തടശില പോലെ തരംഗലീലയിൽ.

-36-

ദിനവൃമിതു കണക്കെ മാസവും,
പുനരഥപോ,യതി ദീർഘമണ്ണവും;
ഗുണവതിയവൾ നിന്നു നിഷ്ഠയിൽ
പ്രണയജമാമഴലെത്തി കാഷ്ടയിൽ.

-37-

‘പിണയുമിനി വിപത്ത,ശക്തയി-

പ്രണയിനി'യെന്നമ ഹന്ത! കാട്ടിനാൻ
ക്ഷണ,മകരുണ, മന്യവൈഭവം
ഗുണ പരിണാമ പരീക്ഷകൻ വിധി!

-38-

അവളുടെ ശയനീയ ശായിയാ-
മവനൊരു ഷസ്തിലുണർന്നിടാതെയായ്;
യുവതയെവിടെ? - ജതുവിന്നു ഹാ!
വിവൃതകവാട,യനാരതം മൃതി.

-39-

അയി സുഭഗ! വെടിഞ്ഞു ഭൂമി നീ,
പ്രിയയുടെ രാഗമറിഞ്ഞതില്ലെടോ,
നിയതിഹതനിതോർക്കുകിൽ ഭവാനി!
സ്വയമഭിമാനകൃതാർത്ഥനെങ്കിലും.

-40-

ഒടുവിലഹഹ! ബന്ധുരോദനം
നടുവിലശങ്കമവന്റെ യായുടൽ
ചടുലശിഖയിൽ നിർദ്ദയോദ്യമൻ
ത്സടിതി ദഹിച്ചു ചിതാഹുതാശനൻ.

-41-

വിവിധ ഹൃദയവൃത്തിവിധയായ്,
വിവശതയാർന്നു, വിതതുവാമവൾ
മൃഗയുവതി കിരാതമുക്തയായ്
വൃകനിര തൻവഴി ചെന്നുവീണപോൽ.

-42-

“പതിയെ യനമരിച്ചു പുണ്യവും,
സതികൾപെറ്റു, സമഞ്ജ, സൗഖ്യവും
വിയവ,വിദയ,വക്രശീലയീ-
വിയമിഹവാഴുകയായി പാപ ഞാൻ!!

-43-

പലരിനിയശ്രങ്ങളോർത്തിടാം,
പലരപവാദശരങ്ങൾ തൂകിടാം,
ഹതയിവളിൻ;-അഹോ! ഗുണത്തിനാം
പതിവനിതയ്ക്കനഭീഷ്ടനെങ്കിലും

-44-

പരമരിയ കിനാവിലെ പൂലം
പറക, മനഃഖഗ, നീ ഭുജിക്കുമോ?
ഉരുരസമതനോക്കിയേതിൽ നി
മരുവിയി,താക്കനി വീണപോയിതേ!”

-45-

ഇതി പലവിയമോർത്തുഴന്നു തൻ-
മതി, യവളന്നുരു പീഡതേടിനാൾ;
എതിരിട്ടമഴൽതാങ്ങുമാരു, മാ-
ർക്കതിരുജ ഭാവിഭയങ്ങൾ നൽകിടാ?

-46-

ഇളകിലുമിതുപോലവൾക്കടൻ
ഗളിതഭയം, മദനോന്മുഖം മനം,
കള തടടിതി പരിച്ചുഖിന്നമാം
മുളയതുപോലെ മുതിർന്നു പൊങ്ങുവാൻ.

-47-

വിനയവിഹിതദുഃഖം,വൈശ്യയീ-
യനകന മാനസപതി മൂന്നമേ,
പുനരവരിലനിന്ദു മംഗനാ-
ജനമതിന്നു പുനർ വിവാഹവും,

-48-

വിശസനമതിൽ വാടിവീണിടും
ശ്യാശൂരരെ വിട്ടവൾ വല്ലുവാറുമേ,
മദനനരികിൽ വാണ രമ്യമാ-
'മുദ്രയപ്പുരി'ക്കു മടങ്ങിയാത്രയായ്.

-49-

പരിജനമൊടു തണ്ടിലേറി വൻ-
പെരുവഴി തള്ളിയഖേദമുത്സുക,
ഒരു വഴിയെയൊഴുക്കു കാറ്റുമായ്,
ത്വരയൊടു പോം ചെറുതോണിപോലിവൾ.

-50-

പരിസര മതിലെത്തി ലക്ഷ്യമായ്
ചിരവീധൂരം പിതൃസൗധമെങ്കിലും
ഉഴരിയുടനവൾക്കു തൃപ്തയാൽ
മിഴി, മദനാകൃതി മുമ്പു കാണുവാൻ.

-51-

പുനരുരു ദമ മാർന്നടുക്കുമ-
ഗുണവതി ശൈശവ ഭാവനീതയായ്

ജനക ജനനിമാരെയോർത്തു കാൽ-
ക്ഷണമിടരാർന്നിതു കട്ടിപ്പോലവൾ.

-52-

“ചിരവിരഹിതരെന്നെയിന്നു ഹാ!
വിരവാടു കണ്ടിട്ടുമച്ഛന്നമ്മമാർ
ചൊരിയുമടനെയശ്രുഹൃഷ്ടരായ്,
ചരിതമറിഞ്ഞഥ ഖിന്നരായുമേ!

-53-

ബത! ബഹുതരഭാഗ്യമഗന്യാം
സുത ഹതദൈവ, യിവണ്ണമായിതേ!
ഹിതജനക, ഭവാനെ ഹേതുവായ്
സ്ഥിതിയിതിനോർപ്പതു, മോർത്തുമില്ലിവൾ.

-54-

തരുണിയുടെ ബലം വിശ്രദ്ധി, വേ-
റൊരു പൊരുളല്ലബലയ്ക്കതേ ബലം;
പരമതിനിഹ ഭംഗമേകുവാൻ
കരുതിയൊരൻ വിധിയെത്ര ഘോരനാം!

-55-

പ്രഭൃതയിതഥവാ നിനക്കതാ-
നഭിജന സങ്കട ദേശചർയ്യമേ,
അഭയമണവു നിന്നെ ഹാ! ജനം,
പ്രഭവ മനർത്ഥപരമ്പരയ്ക്കു നീ!

-56-

അകതളിരെയറുപ്പു ഹന്ത! ധീ-
വികലതയേകി വലപ്പുവെത്രതാൻ,
അകരുണമനവദ്യ ലോകരെ-
പ്പുകയാടുകൊൽവു പിശാചവൃത്തി നീ!!“

-57-

പലതിതി ഭയശോകരാഗ സം-
കലമുഴുകിമെനിക്കു തൽക്ഷണം
ചല ഹൃദയ മിയന്നു ചിത്രമാം
ജലധരകാല ദിനാന്ത ലക്ഷണം.

-58-

അഥ ശിബികയിറക്കി വാതിലിൽ,
ദ്രുമവശ് നോക്കി ഗൃഹം ഗതോത്സവം;
വ്യഥതടവി; യകത്തു നിന്നുടൻ-
ദൃതകരണത്തു-പിതാക്കളല്ലഹോ!

-59-

പരിജനമുരചെയ്തു, തൽപിതാ-
ധരണി വെടിഞ്ഞൊരു മാസമായതും
പെരുകമഴൽ കെടാൻ ചിതാഗ്നിയാം
സരസിയിൽ മുങ്ങി ജനിത്രിപോയതും.

-60-

പരമിവളുഴലാർന്നതോതുവാ-
നരുതഥവാ-ദ്രവരോഗബന്ധമേ,
പരഭയമതിൽ നിന്നു ജീവിതം
കരയണയിക്കുമദൃശ്യബന്ധു നീ!

-61-

അവികലമഥ തന്നധീനമാ-
യവധി വെടിഞ്ഞ പിതൃസ്വമെങ്കിലും
അവിടെ വിലമതിച്ചതൊന്നതാ-
നവളതു തന്റെ സഖീസമാഗമം.

-62-

ചിരവിരഹമകന്നു തോഴിയാൾ
പരമമ മോദ മിയന്നവെങ്കിലും
വിരവാടു പറയേണ്ടിവന്നു ഹാ!
വിരസതരം മദനന്റെ വാർത്തതാൻ.

-63-

പ്രതിഹതികളകന്നഭീഷ്ടനാം
പതിയുടെ വേഴ്ത്തിലാശ തേടവേ
ചതുരയിവളൊഴിഞ്ഞു,ചൊല്ലുവാൻ
മുതിരുവതാരതു ലീലയോടഹോ!

-64-

അപഥമതിലവൻ നടന്നതി,-
ല്ലപരയെയോർത്തതുമില്ല നാരിയായ്
അപക്രതനവളോടു വൈരമി-
ല്ലപചയ മാർന്നതുമില്ല സൗഹൃദം.

-65-

അരിയ മകളെ വിട്ടുവർത്തകൻ
തിരിയെ നിജാലയമെത്തിയോരനാൾ,
ചരിതമവനറിഞ്ഞു, പിന്നെയൊ-

പ്പുരിയവനെഞ്ചുത! കണ്ടതില്ലുപോൽ!

-66-

ചെറുതു വികലബുദ്ധിപോലവൻ
തിരിയുവതന്നു സഖാക്കൾകണ്ടുപോൽ,
ഒരു കഥയുമതിനുശേഷ മി-
ങ്ങറിവതു മില്ലൊരു തുമ്പമില്ലുപോൽ.

-67-

വിധൂരതയൊടു നീ തിരഞ്ഞൊരാ
നിധിയിത ഹാ! സതി, ശൂന്യഭാഷ്യമായ്
ധൃതി തടവുക, യാർന്നിടാം ശുഭേ,
ച്യുതിയിഹ, ചുണ്ടിലണഞ്ഞപേയവും

-68-

ഇടരിനവധിയെത്തുവാനഹോ
തുടരുകയായ് സമിരശീല പിന്നെയും
ഇടയിലിഹ മഹാനിപാതയാം
തടിനി കണക്കെ തകർന്ന ജീവിതം.

-69-

പ്രിയതമനിലഥ പ്രവൃദ്ധമായ്
പ്രിയതയവൾക്കകതാരിലഞ്ജസാ
സ്വയമവനിവൾ മൂലമല്ലി ഹാ!
നിയതമകന്നു ജനാവലോകനം.

-70-

പ്രണയി, നിയത രാഗപാത്രമാം

പ്രണയിനിയാൾക്കുപരാധിയെങ്കിലും;
ഗുണനിധിയിവനോടവൾക്കെഴും-
ഗണനയതോർക്കുകിലത്രയേറണം?

-71-

അവിരളമഥപെയ്തു കണ്ണനീ-
രവൾ, കലനായിക, പോക്കി നാളുകൾ;
അവിഹിതത മറച്ചു നിന്നു ഹാ!
യവനിക പോൽ പിതൃശോക സംഗതി.

-72-

പ്രഥിതരഥ യുവാക്കളെത്തിപോൽ
സ്ഥിതിയിരിയാതെ മനം ഹരിക്കുവാൻ;
വ്യഥിത, യുദ്ധ ഗണങ്ങൾ ചൂഴ്ചിലും
ഗത വിധുവാം നിശപോലെ വാണിവൾ.

-73-

കൊതിയസുലഭ വസ്തുവിങ്കലായ്
മതികെട്ടു മാറിനി മാഴ്ചമെത്രനാൾ
വിദൂഷിയിവൾ-അഹോ! നിനയ്ക്കുകിൽ
ഏദയികളിങ്ങനെ തന്നെ ധന്യരാം.

-74-

വിലയെഴു മനരാഗ മത്തലാൽ
തുലയുവതല്ല; മറിച്ചു മേൽക്കുമേൽ
വിലസിട്ടു, മടിയേറ്റു വെള്ളിപോ,-
ലുലയതിലുതിയ പൊന്നുപോലെയും.

-75-

വാടിപ്പൊൻ കൊടി, യന്ത്രവാസരം വലഞ്ഞാ-
 ഭേവം, തല്പ്രിയതമനെ വിദധയിഷ്ടതോഴി
 തേടിപ്പോയ്, ശ്രുതിയുടെ ദൂരലീനമാകും
 ഭാവത്തെ പ്രണിഹിതയായ ബുദ്ധിപോലെ

-76-

ഓരാണ്ടവൾ തിരഞ്ഞു കണ്ടൊടുവി-
 ലേകയായ് രാത്രിയിൽ
 സ്ഥിരാശ്രുതയൊരാണുകീ, സുതീർഥി-
 പോലെ പോന്നെത്തിനാൾ;
 ചിരാർദ്രിത ശയിച്ചു ചന്ദ്രികയി-
 ലോർക്കുവിൻ 'ലീല'-യാ-
 വരാംഗിയൊടണഞ്ഞു വാങ്മധു-
 പൊഴിഞ്ഞതിത്തോഴി താൻ.

രണ്ടാം സർഗ്ഗം

-1-

മൊഴി കേട്ടിമവെട്ടി വീർത്തുടൻ
മിഴി ചാച്ചവെട്ടു നോക്കി തോഴിയെ,
അഴൽ നീക്ക മുഷസ്സയാർത്തിയാ-
ലുഴലും പദ്മിനിപോലെ സുന്ദരി.

-2-

സമഭിജ്ഞ കലർന്ന വിസ്മൃത-
ക്ലമ, കൈത്താതുകൾ പൊക്കിയോമലാൾ
സമസൗഹൃദ, താങ്ങിയംഗ മു-
ന്നമനോൽക്കം തഴുകിടിനാൾ സഖി.

-3-

നിമിഷം സമിതി നോക്കിനിന്നു, സം-
ക്രമിത സ്നേഹ, മൊഴുക്കുലയ്ക്കയാൽ
കമലങ്ങൾ കണക്കെ തങ്ങളിൽ
കമനീയാസ്യകളാഞ്ഞു പുൽകിനാർ.

-4-

“പ്രിയനെങ്ങു സഖി,യനാമയ
ക്ഷയമില്ലല്ലിയവന്നു; ചൊല്ലു നീ;
പ്രിയവാദിനി, നിന്നൊടാ ചിര-
പ്രയതൻ പോന്നു വരാഞ്ഞതെന്തവൻ?”

-5-

പ്രണയാതുരയേവമന്തരാ

തുണയാം തോഴിയെ നോക്കിയോതിനാൾ;
ക്ഷണമാ സുകുമാരി മേലെഴും
മണലിൻ പാടുതലോടി നിന്നിവൾ.

-6-

“പറകെൻ പ്രിയതോഴി”യെന്നഹോ!
മുറയായാളുടനല്ലഭാഷിണി,
“പറയാം സഖി”യെന്നുരച്ചു പുൽ-
ത്തറയിൽ താങ്ങിയിരുത്തി മാധവി.

-7-

ഉരചെയ്തു: “പൊറുക്ക, സംഭവം
വരുമെൻ തോഴിയതാതുതൻ വഴി
പരിണാമി മനുഷ്യജീവിതം
സമീരമാം സ്നേഹമനാഥമുഴിയിൽ.

-8-

അറിവില്ലുനരാഗമേരെയൊ-
ളറിവോർ തെറ്റിട്ടു, മൊക്കെയൊക്കുകിൽ
നിറവേറുകയില്ല കാമിതം,
കറയും ഹാ! സഖി, ഭാഗ്യശാലികൾ.

-9-

പ്രിയതോഴി! യിതോർത്തുമിന്നു നിൻ-
പ്രിയനസ്വസ്ഥനതോർത്തുമൊക്കെ നാം
ഭയമെന്നു നിനയ്ക്കു ഭാവി, നിർ
ഭയമെന്നാലതു ഭാഗ്യമെന്നുമേ.”

-10-

സഖി ചൊൽവതിനുള്ളിലാപ്രിയോ-
 യുഖി ചോദിച്ചിതു പാരമാർത്തിയാൽ.
 “അയി തോഴിയസൗഖ്യമെന്തേഹോ!
 ദയിതനെന്നതു തടസ്ഥയായി നീ?”

-11-

നരനേതു വിപത്തുതാൻ വരി-
 ല്ലരചെയ്തീടുകയജ്ഞയല്ല ഞാൻ,
 പരമാ മുഖമൊന്നു കാണുവാൻ
 ത്വരയുള്ളിൽ-തരമാകുമോ സഖി?”

-12-

ഇതുകേട്ടുനകമ്പയേറി നീ
 ഷ്ലുതകം വാർത്ത തുടർന്നു തോഴിയാൾ
 സ്ഥിതിയോർത്തു വിധംബനാർത്ഥമായ്
 കൃതി കൈക്കൊൾവു ചിലപ്പോഴേവരും.

-13-

“മരുഭൂക്കളിനൊക്കെയപ്പുറ-
 ത്തരു ദൂരത്തുപദക്ഷിണാപഥം
 ഉരസുന്നു നഭസ്സെ ‘വിന്ധ്യ’ നാം
 പുരു മേഘാംബരധംബരൻ ഗിരി.

-14-

പരിണാഹമെഴും മഹാവനം
 ഹരിതാഭം തടവുന്നു സാനുമാൻ
 പരപാർശ്വ മതിൽ ചരിപ്പു സ-
 സ്വര ‘രേവാ’നദി സാഗരോരുഖി.

-15-

അവിളംബ മണഞ്ഞു കണ്ടുതൊ-
നവിടെ സ്നോദരി, നിന്റെ കാന്തനെ;
അവനെനറിയില്ല, ദുഃസ്ഥനാ-
ണവനത്തിനു വനത്തിലില്ലൊരാൾ

-16-

തനിയേയഴൽ പൂണ്ടു-തോന്നിടും
കനിവാർക്കും-കൃശഗാത്രനായവൻ
വനവഹി തകർത്ത ശൈലമൊ-
ത്തനവദ്യാകൃതിയസ്ഥിശേഷനായ്

-17-

മൃഗപക്ഷികളോടു ചേർന്നുടൻ
ഭൂമിയിൽ പ്രേതസമം നടന്നിടും
അകലത്തിലു മാളു കാൺകിലാ-
വിക്കലാത്താ വിടുമപ്പൊഴു സ്ഥലം

-18-

അതുകൊണ്ടുപല പ്രയാസയാ-
യതല സ്നേഹനിയേ, മടങ്ങിനേൻ,
കൃതകൃത്യയെങ്ങുസാധ്യമാം
കൃതിയിൽ-കേട്ടിതു പിന്നെ വാർത്ത ഞാൻ

-19-

പലജന്തുപരീതനാമവൻ
നില കണ്ടാർദ്രതയാൽ സനാഥകൾ,

മല വേട്ട വെടിഞ്ഞു ദൂരവേ
വിലപിപ്പു, സഖി! വേടനാതിമാർ.

-20-

അവരോതിയശേഷമോമലേ
വിവരം കാനനപക്കണസ്ഥകൾ
പുരവാസികൾ തന്നനാർജ്ജവം
തിരിയാത്തോരതിശ്രദ്ധശീലകൾ.

-21-

ഇവർ കണ്ടൊരു രണ്ടുകൊല്ലമാം,
സവിധത്തിൽ സഖി, യന്നു സുന്ദരൻ,
അവശൻ ബത! 'ലീല' 'ലീല'യെ-
നവിടെപ്പാടി നടന്നു പോലവൻ."

-22-

ഇതുകേട്ടുകതാർ ഞടുങ്ങിയുൽ-
സ്രുതമായശ്രു കവിശ്ത്തടങ്ങളിൽ
വിതതേക്ഷണയാൾക്കു; വിസ്സുരി-
ച്ചതു, കണ്ടാൾ സഖി വെണ്ണിലാവതിൽ.

-23-

ഇടുറുന്നിതു കണ്ണമസ്സഖി-
ക്കടനാശിക്ഷിത ചിത്തമാരഹോ!
തുടരുന്നിതു ചൊൽക, കേൾക്കയ്യം
സ്സുമന്യോന്യമറിഞ്ഞു മാർത്തികൾ.

-24-

“പ്രിയ വല്ലഭയെപ്പിരിഞ്ഞു ഹാ!
ദയനീയൻ തിരിയുന്നു”വെന്നു താൻ
നിയതം കരുതി കിരാതിമാർ
സ്വയമോരും സഖി, സത്യമാരുമേ,

-25-

പലരീകഥ മുളുവോർ, കൃതി-
ച്ചലിവോടും, സ്ഥിരരാഗലോലകൾ
മലയത്തിക, ഭേദമു ജാതിയും
കലരും പ്രാകൃത ചിന്തയൊന്നുതാൻ.

-26-

പരമതുളസമെന്തുനിൻപ്രിയൻ
ചരലോകത്തെ വശീകരിക്കുകിൽ
ഒരു യോഗിയി വണ്ണമൻപെഴാ,-
നരരോടും സഖി ദേവരോടുമേ.

-27-

അനുരാഗമതാണവങ്കലാ-
ർന്നവശം വിട്ടു നിസർഗ്ഗ ചേഷ്ടകൾ,
വനസത്തപകലങ്ങൾ ചുഴ്ത്തി-
ന്നവനെ,പൂവിനെ മക്ഷികാളിപോല്.

-28-

അഥവാ-മൃതകല്പനിപ്പൊഴാ-
പ്രഥമാന പ്രണയാർത്തം; നോർക്കുകിൽ
കഥയും, സുകമാരി, പിന്നെ, നിൻ
വ്യഥയും നീട്ടുവതെത്തിനിന്നു ഞാൻ?

-29-

സ്ഥിരമാത്മനിബന്ധനം സുഖം,
പരതന്ത്രം സുഖമൊക്കെ ദുഃഖമാം
പരമാർത്ഥമുരപ്പൊ തോഴിത്താൻ,
കരുതിടൊല്ല കോരയെന്നു നീ.

-30-

നില നിൽക്കുവതെത്ര കാലമു-
ജ്ജലമാമി പ്രണയോഷ്ണരശ്മിയിൽ
വിലയോന്മുഖമായ തികളിൻ
കലപോൽ ഹാ! സഖിതേഞ്ഞുതേഞ്ഞവൻ.

-31-

കൃശമാക്കൊല കേണു ജീവിതം
കുശലേ, നിൻ കുശലം നിനയ്ക്കു നീ;
ശിശിരാർദ്ദിതമാദലം സഖീ,
ദൃശമിത്തെന്നലിൽ വീണടിഞ്ഞുപോം.

-32-

കഥയിങ്ങനെ, പിന്നെയുത്തമം
വിയ്യരേ, നീയിതു വിസ്മരിക്കയാം
അഥവാ-ചില കാലമാസ്ഥയാൽ
മധുരസ്വപ്നസമം സ്മരിക്കയാം.

-33-

അനപത്യമതാം ക്ഷലത്തിനും
മനമെത്താത്ത മഹാധനത്തിനും
കനിയും സ്വജനത്തിനും സഖി-

യിനിയിങ്ങോർക്കണെ, മേകനാഥനി

-34-

അതു നിൽക്കുക, ഭാഗ്യവാനവ-
ന്നിതു താനെന്തൊരു ചാരിതാർത്ഥ്യമാം?
അതിലോകമനോഹരാംഗി, നിൻ-
മതി തൽപ്രേമ വിധേയമായിതേ!

-35-

നിരപ്പിക്കുക, നീ വരിപ്പൊരാ-
പ്പുരുഷൻ വൈകൃത മേനി,യെന്തതിൽ?
അരുളും ഭ്രമമൊന്നു കാൺകിൽ നിൻ
തിരുമെയ് സുന്ദരി, നാരിമാർക്കുമേ

-36-

അതിനാൽസ്സമി, യെന്നു ചൊല്ലുവേ
ശ്രുതിരണ്ടും ബത! പൊത്തിയാതൂര,
'മതി, കാന്ത ഗുണാവമാനിനീ,
മതി' യെന്നാശ്രു തടുത്തി തോതിനാൾ

-37-

'അയി, ചാരുതരാന്തരംഗനെൻ
ദയിതൻ, ദേവസമൻ, മഹാമതി,
സ്വയമോർപ്പവനല്ലതോഴി, മൃൺ-
മയമീ ഭംഗൂര ഭംഗിയാ മുടൻ

-38-

രതി നിത്യമൊരാൾക്കൊരാളിലായ്

സ്ഥിതിചെയ്തിൽ സഖി പെണ്ണിനാണിനം
അതിലും വലുതില്ലഹോ! വ്രതം;
ധൃതിമാനെത്തൊരു ധന്യനെൻ പ്രിയൻ!

-39-

അവനെ പ്രണയൈക വൃത്തിയാൽ
കബളിപ്പിച്ചു നൃശംസ ഞാൻ സഖി;
നവരാഗി ഗണിച്ചതില്ലിവൻ
ഭവനാവസ്ഥയു,മെന്റെ ശോഭയും

-40-

അഥവാ, പറയേണ്ട, യോർപ്പുതൽ-
കഥ ഞാൻ, തോഴി, യനാദരോക്തികൾ
വ്യഥ മാറ്റുകയില്ല; വേണ്ട, യു-
ന്മഥനം ചെയ്യുമതേറെയെന്മനം.

-41-

അയി, പിന്നെ വിലപ്പനായ മൽ-
പ്രിയനിൽ സ്നേഹമെഴാത്തനിൻ പ്രിയം
നയമോർക്കു;-യെനിക്കു നൽകണം
സ്വയമേറ്റം രജ പക്ഷപാതിനീ!

-42-

ഉരചെയ്വ നവ നധീനമെൻ
സ്ഥിരമാം ചേതന; യുക്തിയാൽ സഖി,
കരുതായ് കരസ്ഥമാക്കുവാ-
നെരിയും ജ്യാലയെ, യിന്ധനം വിനാ

-43-

ഒരു കിലിനിവേണ്ട, ദൂരവും
നിരുപിക്കേണ്ട, നയിക്കയെന്നെ നീ
വിരവിൽ സ്സഖി, ജീവിതേശ്വരൻ
മരുവെന്നേതൊരു ദിക്കിലെങ്കിലും

-44-

ഇവകേട്ടു കഴങ്ങി, തോഴി തൻ
വ്യവസായം ദ്രവ്യമോർത്തു കണ്ടുമേ
സഖിയാൾ, നീജ കൃത്യബോധമാം
ശിഖി ധൂമാകലമാകയാലവൾ

-45-

'ഇത വെള്ളിയുദിച്ചു; വാടിയിൽ
ബത! കൂവാൻ തുനിയുന്നു പക്ഷികൾ
സ്ഥിതി രാവിനു മാറിടുന്ന മു-
മ്പതി ദൂരം സഖി, പോക പോക നാം'

-46-

ഇതി പിന്നെയു മിഥരാഗയാ-
ളധികോൽക്കണ്ണു മഹോ ത്വരിക്കവേ,
മതിശാലിനി, വാച്യ ഭീതിയിൽ
ക്രൂധയാർന്നിങ്ങനെയോതിനാൾ സഖി

-47-

മുറ മുശുമതേ, മറന്നു നീ
പുറമേ സ്വൈരിണി പോൽ ചരിക്കയോ!
പറകെങ്ങനെ സമ്മതിപ്പു ഞാൻ
വെറുമുന്മാദികൾ തന്റേയിത്തൊഴിൽ?

-48-

അതുപോടെ, സുദീർഘയാത്രയാ-
ണതുമല്ലോർക്ക, സുഖാസനോചിതേ,
അതി ഭീകരമെങ്ങു വിന്ധ്യപ-
ദ്ധതി? നാമെങ്ങുസഹായ നാരിമാർ?

-49-

ഇവയൊക്കെയുമാടെ; തോഴി,യ-
ങ്ങെവിടെക്കാണാവതപ്പുമാനെ നീ?
അവനെത്തിരവോർ തിരഞ്ഞുപോം
പവനൻ തന്നെ വനാന്തരങ്ങളിൽ!

-50-

പരമിനതുമല്ലിതോർക്ക നീ
വരനില്ലാത്ത വിവാഹഘോഷമാം;
സ്ഥിരമല്ലസുബന്ധമാർക്കു; മാ-
നരകങ്കാള മതേലുമെത്ര നാൾ?

-51-

അതിവത്സല ഞാൻ; പരം സദാ
മധുരിക്കാ സഖി, സത്യഭാഷിതം
ബുധരപ്രിയസത്യമോതുകി-
ല്ലതു കേൾ നീതി; യിതോർക്ക സൗഹൃദം

-52-

വിധി വിശ്വസുഖം സ്വദിക്കുവാൻ
മതിയും മർത്യന്ത നൽകി രാഗവും;

രതിയാലസമീക്ഷ്യകാരിയാം
സുധി ധാതാവെയനാദരിക്കയാം

-53-

സ്ഥിതിയോർത്തു കഥിപ്പു നന്മ ഞാ-
നതി മോഹാകല മിന്നു നിന്മനം
അതിനാൽ വിരമിക്ക; പോകുകിൽ
ക്ഷതിയുണ്ടാം സഖി, മാനഹാനിയും

-54-

പരമിമ്മൊഴി പീഡ നൽകി, യ-
ക്കരുണാർഹയ്ക്കു, കലായമെത്തുവാൻ
ചിരകാശു വിതിർത്തുയർന്നിടും
ചെറു പക്ഷിക്കു ചുഴന്ന കാറ്റുപോൽ

-55-

പുനരെങ്കിലു മൂലശക്തിയാം
മനതാർ വിങ്ങിയുടൻ വിടർന്നപോൽ
അനവദ്യ ഗുണാഡ്യ ഇവിയി-
ഘനസൗരഭ്യമിയന്ന വാണികൾ;

-56-

“വിഹിതാവിഹിതങ്ങളോർത്തയേ,
മഹിത സ്നേഹമഹോ മറക്കൊലാ;
ഇഹ ധർമ്മരഹസ്യമന്തരാ-
നിഹിതം, നിത്യവിഭിന്നമാം നയം

-57-

അറിയും ജനനീതി സീമയെ-
ത്തിരമായ്ക്കാക്കുമ്പൂർണ്ണരാഗികൾ;
നീറയും രതി ലോകസംഗ്രഹം
കുറിയാക്കാ, സഖി, കൂസലാർന്നിടാ

-58-

സുപരിക്ഷിതമിപ്പൊഴെന്തന-
സ്സുപശങ്കം സഖി, മുമ്പിതേലുകിൽ,
രൂപ വിട്ടിവൾ ചെയ്യുമായിര-
നപരോക്ഷം പ്രിയ ഹസ്ത പീഡനം

-59-

ഉടലോർക്കുക ബാഹ്യ, മായതിൽ
തടവു ലോകമതീവ ബാഹ്യമാം;
സ്സുട്ട സൗഹൃദ മാന്തരാത്മികം
വെടിയുന്നെങ്ങനെ തോഴി, ദേഹികൾ?

-60-

അലമിനതി ഭീതി;യെന്തന-
സ്സുലയാ; ഞാനിവയൊന്നു മൊർത്തിടാ;
കലനീതിയെ മാംസകഞ്ചുകം
വില വെല്ലാത്തവർ പേടിച്ചാ സഖി

-61-

മരണം ഭയസീമയെന്നയേ,
കരുതും ജീവികളങ്ങനാരതം
വിരഹാർത്തയിവൾക്കഹോ, ഭയ-
ങ്കരമാസ്തിർന്നം ധരിക്ക ജീവിതം

-62-

പുനരേതുര ചെയ്തു? പോക നാം;
നിനയായുത്തൽ; നടക്കനാം ദ്രുതം
മനതാരജ്ജനം; കാന്തനാ
വനഭാഗം സഖി, വിട്ടു പോയിടാ

-63-

പരമെൻ മിഴി കാണൂ, വെന്നെയോ-
ർത്തെയും നെഞ്ചൊടു കൺവിട്ടുനൂ കേൾ
മരുഭൂ വെയിലിൽജ്ജലാർത്ഥിയായ്-
ത്തിരിയും മാനൊടു തുല്യമെൻ പ്രിയൻ

-64-

വരുവേൻ പ്രിയ! കേണിടായ്! യെൻ-
കരൾ നിൻ കൈയിൽ, വപുസ്സുമെത്തുവാൻ
പുറകേ, ത്വരയാർന്നു പക്ഷിപോൽ
ചിരകില്ലാഞ്ഞതിലിർഷ്യ വയ്യ ഞാൻ

-65-

സ്സുമെൻസഖി, ചൊല്വനെൻ പ്രിയൻ
വെടികില്ലെന്നെ വെടിഞ്ഞു ജീവിതം,
തടസീമയിൽ വിട്ടു രശ്മിയെ-
ക്കടലിൽ പോയ് രവി മുങ്ങിടാ സഖി

-66-

സമിരചേതനകൾക്കഹോ, പര-
സ്സുമേലും സമവായ് വൈഭവം
പരനിങ്ങറിയില്ല; പണ്ഡിതേ,

കരുതായ്കയതു മോഹമെന്നു നീ

-67-

ഇരവാശ്രു കഴിഞ്ഞിടുനിതാ!
വിരഹോൽക്കണ്ണു പൊറാഞ്ഞു വാപിയിൽ
തിരിയെ പ്രിയയെത്തലോടുവാൻ
കരയുന്ന സഖി, കോകനായകൻ

-68-

സ കരുണമിതു ചൊല്ലി, സ്നഹ്യമല്ലാഞ്ഞുതാപം
പികമൊഴിയഴുതപ്പോൾ, തോഴി കണ്ണീർ പൊഴിച്ചാൾ;
അകലെയുമനകന്യാശാലികൾക്കന്യ ദുഃഖം
പകരുമിഹ സമക്ഷം പിന്നെയോതേണ്ടതുണ്ടോ?

-69-

രാവപ്പോൾ വിരമിക്കിലും, സഖി പരീക്ഷിച്ചെന്നവണ്ണം സ്വയം
ഭാവം മാറ്റിയുടൻ, പ്രസന്ന കല ദൈവന്മാലയമ്പാർന്നവൾ,
പോവൻ ഭൃത്യരുമായ്ക്കുനിന്നു വെളിവാൽ ലീലയ്ക്കു വിന്യേശ്വരി
സേവാ ബദ്ധകൃതഹലം ഹൃദയമെന്നങ്ങാരു മോരും വിധം

-70-

പിന്നിട്ടേറ്റം വഴി, പല ദിനം
കൊണ്ടണഞ്ഞാവനാന്തം
മൂന്നിൽ കണ്ടിട്ടവരിരുവരും
പോയിതക്കാടു നോക്കി
പിന്നിൽത്തള്ളിപ്പരിജനമതും,
സ്വപ്നമാകും പ്രപഞ്ചം
തന്നിൽബാഹ്യേന്ദ്രിയ മകലെയായ്

ചിത്തസത്യങ്ങൾ പോലെ.

മൂന്നാം സർഗ്ഗം

-1-

അഥ വന തട മാർത്തിയാർന്നണഞ്ഞി-
യധരിത കിന്നര നാരിമാരലഞ്ഞാർ
പൃഥ്വികിലിലകന്ന കൂട്ടു തേട്ടും
വിധൂരവലാകകൾ പോലെയങ്ങുമിങ്ങും.

-2-

കസുമിത വനകാന്തിയാത്മകാന്ത-
വ്യസുനിനി ലീല വിചാരിയാതെ പോയാൾ;
അസുലഭമണി തേടുവോർ ഗണിക്കി-
ല്ലസദൃശമാകരമാർന്ന ധാതുഭംഗി.

-3-

ഒരു വഴി തിരിയുമ്പൊഴോമലാൾക്കെ-
ങ്ങുരു തര ചമ്പക ഗന്ധമോടുമുള്ളം
പരിചിലഥ ഹരിച്ചു, 'നർമ്മദോ' ര്മ്മി-
പരിചയ ശൈത്യമിയന്ന മന്ദവായു.

-4-

“സുഖദമയി! വരുന്നിതെങ്ങു നിന്നോ
സഖി,യിത ചമ്പക ഗന്ധ,മെന്തു ചിത്രം!
മുഖരസമിതു മാറ്റി മിന്നുകല്ലി
നിഖിലവനാവലി നിദ്രവിട്ടുപോലെ?

-5-

നലമൊടു തരനായകാന്തികത്തിൽ-

പ്പലതിത പക്ഷികൾ പാടിടുന്നു ഗീതം;
തളിരുമലരുമാർന്നു തെന്നലേറ്റി
ലളിതലതാവലി ലാസ്യമാടിടുന്നു!

-6-

ഭിദുര, മഹഹ! പൂർവ്വവിസ്മൃതിക്കീ-
മുദുതരവായുതരംഗ രംഗലോലം
ഘൃത ഘൃദയ, മഹോ! വരുന്ന തോഴീ,
ഹിതകരമീവഴി ഹേമപുഷ്പ ഗന്ധം!

-7-

ഇവിടെയിളയ തെന്നൽ തന്നിൽ മുങ്ങി-
ട്ടവിക്കല നിർമ്മലരാക പോകുവാൻ നാം;
എവിടെ മണമിതുരുവിപ്പവങ്ങെ-
ന്നവിതഥ ജീവിത ദൈവതം വസിപ്പു

-8-

വരുവിനിവിടെയെന്നലിഞ്ഞു നമ്മെ-
ത്തെരുതരെയീയടവിക്കു തെക്കുമാറി,
ഉരുക്കിസലയ ചാരു ശാഖയാട്ടി-
ത്തരുനിര മാടി വിളിപ്പു, കാൺക തോഴീ”

-9-

അരുളിയവളിവണ്ണമാവഴിക്കായ്
തൃരയൊടു മൂന്യ നടന്നു തെറ്റിടാതെ
കരുതിയ മുതൽ നോക്കുവാൻ വനത്തിൽ-
പ്പരിചിതയാമുടമസ്ഥ പോണപോലെ

-10-

ഗിരികടകമണഞ്ഞു മഞ്ജുരേവാ-
പരിസരമാർന്നവൾ കണ്ടു വിസ്തയിച്ചാൾ
ഉരുകസുമുദാര ശോഭമാരാ-
ലൊരു വനഭാഗമുഷസ്സു പോൽ മനോജ്ഞം

-11-

ഉടനെയുടൽ ഞടുങ്ങിയങ്ങു പൊൻപു-
വിടപികൾ കണ്ടതിമോഹലോഹിതാംഗി
തടവി പുളകപാളിയാംഗമെങ്ങും
സ്സുടമവൾ, പൂക്കുമശോക ശാഖിപോലെ.

-12-

തൊഴുതുകരമുയർത്തിയാ വനത്തെ-
പ്പൊഴിയുമനർശ്ശള ബാഷ്പവൃഷ്ടിയോടും,
തഴുകി നിഴൽ കണക്കെ മുകയായ്ക്കൻ-
വഴി തുടരും സഖിതന്നെ വിഹ്വലാംഗി

-13-

തനദരമവൾ താങ്ങവേ വിലങ്ങു-
ന്നനലശിഖോജ്ജ്വലമാകുമേക ഹസ്സും
വനമതിലഥ ചൂണ്ടി നിന്നവീണാ-
നിനദസമുദ്ഗത ഗദ്ഗദം കഥിച്ചാൾ;

-14-

“കസുമ ശബള കാന്തിയാം നദസ്സിൽ
പ്രസ്രമരമാം സുടചമ്പകാതപത്താൽ
അസമയ രമണീയ മത്രകണ്ടോ
സുസഖി, യുഷസ്സുഷമയ്ക്കു നിത്യഭാവം?

-15-

വിലസി വെയിലിലിങ്ങു ചിത്രവർണ്ണം
ചലദനിലം പ്രതി ചാരു ചിത്ര ഗന്ധം,
പല വിസ്മയ ചിത്രനാദ, മൊന്നാ-
മൂലക തരന്നു കുളുഹലം വിഭിന്നം

-16-

ഗഗനതടമീടഞ്ഞു താണതൊക്കും
നഗപതി നീലനിതംബഭ്രൂവിലേവം
ഭഗിനി, പറകയെന്തിതാർന്നതിങ്ങി-
യഗണിത ദിവ്യവിഭ്രൂതി മർത്യലോകം!

-17-

അനൂലനമര കല്ലനെന്റെ നാഥൻ
വനമിതിൽ വാഴണ,മില്ല കില്ലതോഴി,
തനതു ഗതി തടഞ്ഞു നിന്നതേയെൻ
മനമിഹ, മന്ദൂര കണ്ട വാജിപോലെ

-18-

അയി സഖി, നവ ചമ്പകോത്സുകൻ മ-
ദ്രുയിതനഹേതുകമായി, ഹേതുവോർത്തും
സ്വയമവനമെനിക്കമാളി, യേതൽ
പ്രിയകരമഞ്ജരി മഞ്ജുദൃതിയായി

-19-

അനൂലനവന ഹേമമഞ്ജരീ, ഹാ!
മനതളിരിൽ പ്രിയരിങ്ങു രണ്ടുപേർതാൻ;

അനിതരസമഭ്രൂതി പൂവിൽ നീയും
വനികളിൽ ബൃത ഭാഗ്യഹീന ഞാനും

-20-

വിധുതയിളമരുത്തിനാൽ; മഹസ്താ-
ലധരിത താരക താരിലോമലേ നീ;
മധുപമലിനർ തിണ്ടുകില്ല നിന്മെയ്
വിധുരവനാവലിവല്ലിലമ്പടന്മാർ

-21-

അഹഹ! രമണ, സാർത്ഥമിസ്സുമത്തിൻ
സ്സഹജരസം ഭവദീയ രാഗ യോഗം;
മഹദഭിമതമിങ്ങു ശീലമോരാൻ
സഹചരരേകനിദർശനം മഹാത്മൻ!“

-22-

ദ്രുമതിലഥ നോക്കി നിശ്വസിച്ച-
സ്സമരചിയാർന്ന മനോജ്ഞഹസ്തതാരാൽ
സുമലിവൊടിറ്റത്തുമുത്തി, മാറിൽ
കമനിയണച്ചഥ ചൂടി ചൂഡതന്നിൽ

-23-

ക്ഷണമുടനെ നിനച്ചു നിന്നസാദ്ധീ-
മണിയഥ നിശ്ചയമാർന്നപോൽ നിവർന്നാൾ;
“പ്രണയിയിവിടെയുണ്ടു തോഴി, പോന്നി-
ങ്ങണയുമാലംകൃതയാക്കുകെന്നെ”യെന്നാൾ.

-24-

“അഹമിതമിതകേശ് പ്രതിധ്വനിക്കു-
നവീരതമാർത്തിനിബന്ധനസ്വനങ്ങൾ;
ഇവിടെ വഴികൾഹന്ത! വേർതിരിക്കാ-
മവനുടെ സംഗമഗന്ധ ബന്ധുരങ്ങൾ

-25-

വെടിയുക വിചികിത്സ വത്സലേ, നീ
പടിമ മദിന്ദ്രിയ മാർന്നിടുന്നു പാരം
പൊടി ത്വടിതി തുടർച്ച ദർപ്പണം പോ-
ലടിതെളിവാർന്നൊരു വാപി തൻ ഹ്രദംപോൽ

-26-

സ്വവശസുലഭ ഭ്രഷ്ടയാലണിഞ്ഞെ-
നവയവപംക്തിയലങ്കരിക്ക തോഴി
സവിധമതിലണഞ്ഞുകാണണംകേ-
ളവികലശോഭയൊടൊന്നൊരാമനാഥൻ”

-27-

ത്വരിതമിതരുൾ ചെയ്തു തോഴിയോടായ്
സ്കൃതതന്ത്രപ്രഭമോടി ബദ്ധവേഗം
തരുണി തരി നികഞ്ജമൊന്നു പൂക്കാൾ
തരള തടില്ലത കന്ദരം കണക്കേ

-28-

ഉടനെ മതമറിഞ്ഞൊരുക്കി നൽപ്പു-
ബൊടി, പുതുപ്പുനിര, നല്ല പല്ലവങ്ങൾ
ത്വടിതിയിവയൊടൊത്തു തോഴി വള്ളി-
ക്കുടിലതിലെത്തി വസന്തകാന്തിപോലെ

-29-

അനുപദമണിയിച്ചു ജന്മരമ്യം
തനു തെളിവാർന്നു വെളിക്കു നിർശ്ശമിച്ചാൾ
ഘന മനലപുടം വെടിഞ്ഞു കാളം
കനകശലാക കണക്കെ കോമളാംഗി.

-30-

വിരളമണിസുമങ്ങൾ പൂണ്ടു, മംഗം
പരിഹിതനീല നവാംബരാഭ കൊണ്ടും
പരിഗത സുമകാല തുല്യമാർന്നാൾ
സ്തൂരിത പരാഗ മനോഹരം വരാംഗി.

-31-

അരീകിലഥ വിചിത്രവർണ്ണമേലും
വിരിതടവിടുമോരാനതൻ പുറംപോൽ
തരു മലർ നിര വീണു ഭംഗി തേടു-
ന്നൊരു ശിലമേൽ തനുഗാത്രീ ചെന്നിരുന്നാൾ

-32-

അവിടമറികയാലുമായി, ലീലാ-
വ്യവസിതസിദ്ധിയിലാശവസ്ത്രയാലും
സവീധമതിൽ മറഞ്ഞു വിശ്രമിച്ചാ-
ളവയവ സാദ മസഹ്യമാകയാലും

-33-

മടുമലർശില തന്നിലന്തി മേഘ-
ക്കൊടുമുടി പറ്റിയ താരപോൽ വിളങ്ങി
തടമതിലഥ തന്ദ്രി നോക്കി, നോട്ടം

സ്കന്ദകിരണങ്ങൾ കണക്കെ നീട്ടി നീട്ടി

-34-

പ്രിയമൊഴി വനദേവരോതിടും പോൽ
സ്വയമ്മമ പൊങ്ങി കപോതഹൃതഘോഷം
പ്രിയനടെ കഥപോൽ പ്രവൃദ്ധരാഗം
കയിലുകൾ പാടി കൂട്ടു കൂട്ടുനിനാദം

-35-

അളിപടലികൾ മുളി; രസ്രമേലും
മുളകൾ മരുത്തിലുലഞ്ഞു മെല്ലെയുതി;
തളിർന്നിര മുദുതാളമേകി;യേവം
കളകളമായതി മോഹനം വനത്തിൽ.

-36-

“വരിക ഹൃദയ നാഥ! വൈകി കാണാൻ
തിരുവടി മൗലിയിൽ വല്ലുവൻ മഹാത്മൻ!
തരിക ചിര വിധുക്കുതദർശനം, നീ
കരുണ വഹിക്കുക, ദാസി ഞാൻ ദയാലോ”

-37-

അരുതു ചെറുതുമെന്നില പ്രിയം;ഞാ-
നൊരു പിഴ ചെയ്വതിനോർക്കു ശക്തയാകാ
സ്ഥിരചരിത, മദീയ ജീവിതത്തിൽ
പ്പരമഭിവാഞ്ഛയെന്നിക്കുനിനിലല്ലോ

-38-

തരുമനമതിതാത, നിങ്ങുകാലം-

വരുമതിനെനിവശ്നാഥ, കാത്തിരുനേൻ;
ഗുരുജനഭയ പഞ്ജരസ്ഥ കഷ്ടം
പരനഥ പൈങ്കിളിപോലെ ദത്തയായേൻ

-39-

അതുവരെയഭിമാനമാർന്ന ഹാ ഞാ-
നതല, ഭവാനൊടുതലു ശീലയെന്നായ്
അഥ കരുതിയമൃഗ്യരത്നമേ, യീ-
ശ്ശഥമതി നിൻ ദയനീയ ഭൃത്യയെന്നായ്

-40-

കരുതുവതിഹ ചെയ്യവയ്യ, ചെയ്യാൻ
വരുതി ലഭിച്ചതിൽ നിന്നിടാ വിചാരം;
പരമഹിതമറിഞ്ഞുകൂട; യായു,
സ്ഥിരതയുമില്ലതി നിന്ദൃമീ നരത്വം.

-41-

പരവശയിവളുപ്രഗൽഭയാം നാശ്
വിരസത ചേർത്തതിൽ വയ്ക്കാലാ വിരോധം
വരിക, യനുഭവിക്ക, കയ്യുപോയി-
പ്പരിണതമാം ഫലമിപ്പൊഴോമനേ, നീ

-42-

ചിരതരമായി നാഥ, നിന്നിൽ വാണേൻ
കരളുമിയന്ന ഗുണോൽക്കരംസ്ഥിരാത്മൻ
കരുതുക, യതു മൂലമെന്നെയോർത്തി-
ലൊരു നിമിഷാർദ്ധവുമന്യനുള്ളതായ് ഞാൻ

-43-

മതി ഭയമഥവാ, മദൃത്യുക്കൻ നീ-
യതി വിമലാശയനനൃമാ ധരിക്കാ;
ദൃതിയിലിരുള്ളഴിപ്പ, രാഗഭ്രവാം
മൃതിയിൽ മലീമസശങ്കയങ്കരിക്കാ

-44-

കയിലിണയിലലിഞ്ഞു പാടിടുന്നു;
മയിലിത തൻ പിടയോടുമാടിടുന്നു
പ്രിയയെയാനനയിച്ചിടുന്നു സിംഹം
പ്രിയതമ, നീയണയാഞ്ഞു ഞാൻ വലഞ്ഞു

-45-

ശരി, നയനപഥത്തിൽ നിന്നിടുന്നു-
ഒണ്ടാരു നിമിഷം പിരിയാതെയെൻ പ്രിയൻ നീ
പര, മതുനിഴൽപോലെ യിന്ദ്രിയങ്ങൾ-
ക്കരതിദ ദർശനമായി, ഞാൻ വലഞ്ഞു

-46-

അവഭയമഴലേനി യോമനേ! പോ-
ന്നിവിടമണഞ്ഞിവൾ നിന്റെ മേനി കാണാൻ
അവശത പെരുകുന്നു, നിന്നെ നീയി-
ന്നെവിടെ മറയ്ക്കൂ? നാഥ, ഞാൻ വലഞ്ഞു

-47-

പ്രണയ ശിഖിയിൽ വെന്തിടുന്നിതാത്മാ-
വണയുക, തെന്നലണഞ്ഞുചമ്പകത്തിൽ;
ഘൃണ തടവുക, യെന്റെയോമനേ, പോ-
ന്നണയുക, നിൻ പ്രിയ, ലീല ഞാൻ വലഞ്ഞു

-48-

കരുണ കരുണമീവീധം പുലമ്പി-
കരുമനയാലവൾ മൂർച്ഛയാർന്നിരുന്നാൽ;
വിരതപവന വാപിപോലെ, വണ്ടിൻ-
വിരതമടങ്ങിയ ഗുലുമെന്നപോലെ

-49-

പ്രണയനിദ്രത ചിത്തമങ്ങനങ്ങാ-
തിണകളെ നോക്കി മൃഗങ്ങളൊക്കെ നിന്നു;
ഗണമൊടു പതഗങ്ങൾ പാതിപാടി
ക്ഷണമറിയാതെയിരുന്നു ശാഖിതോറും

-50-

ചടുലലതകളാടിടാതെ ചാഞ്ഞാ
വിടപികൾ മേലനമൂർച്ഛയാർന്നു നിന്നു
അടവിയധിക മൗനമാർന്നു മേളം
രധിതി നിറുത്തിയ രംഗഭ്രമിപോലെ.

-51-

നിയതചരമയാന, നല്ലൊഴോജഃ
ക്ഷയദയനീയനഹസ്കരൻ തലോടി
സ്വയമുപചിതരാഗമാം കരത്താൽ
പ്രിയമൊടു ഭ്രമിയെ മന്ദമങ്ങുമിങ്ങും

-52-

ഏദയ ഹരണമാ വിലാപഗീതം
സദയത ചേർത്തിതു ചേതനത്തിനെല്ലാം

മദനനിവിടെയെത്തുകില്ലയോ? തൻ
ഗദവുമവസ്ഥയുമോർത്തിടാതെ തന്നെ.

-53-

ഉരഗനിരകൾ ധൂർത്തവംശരാഗം
തിരയു; -മലിഞ്ഞുവിഡംബഗാഥ കേട്ടും
സുരരണയു;-മലം ഫലാർഹമാണി
സരള മനോഹരമായ സത്യഗാനം.

-54-

“അഴൽ മതി, വനമധ്യദീപികേ, നിൻ
നിഴലായി, നോക്കുക, പിന്നിലോമലേ നീ”
വഴിയെയിതി വിദദ്ധ തോഴിയോതും
മൊഴിയവളംബരവാണിപോലെ കേട്ടു

-55-

ത്വരിത മുദിത ബോധയാത്ഥിരിഞ്ഞ-
ങ്ങരീകിലഹോ! സതി രൂപമൊന്നു കണ്ടാൾ
പരവശത പിണഞ്ഞാരംഗമോടും
വിരവിലതിനടി കൂപ്പിനാളെണീറ്റാൾ.

-56-

പരകിൽ വികൃത രൂപമാമതിൽത്താൻ
നിറയുമൊരമ്പൊട്ടു ലീല കൈകൾ നീട്ടി
വിറയൊടുമിണ മുന്യ വിസ്കാശം
ചിരകു വിതിർത്ത കപോതി പോലണഞ്ഞാൾ

-57-

അവനമവശനെങ്കിലും സ്വബോധം
വ്യവഹിതമെങ്കിലുമാണു നോക്കിനിന്നാൾ
അവളെ യതി വിരൂപ, നന്ദിശേഷൻ;
ധ്രുവമീഹ മാംസനിബലമല്ല രാഗം

-58-

അവയവ മിതരേതരം തലോടാ-
നവനവളൊത്തു തുനിഞ്ഞു ലാക്കു തെറ്റി,
സ്വവദനമെതിരിട്ടു ദർപ്പണത്തിൻ
സവിധമണഞ്ഞൊരു കുട്ടി പോൽകഴങ്ങി

-59-

ദയയൊടവൾ തലോടിയുമു വെച്ചാൾ
ദയിതനെ രാഗമിരുന്ന ഹൃത്തടത്തിൽ;
നിയതമഴൽ പെടുന്ന നെറ്റിമേലും,
പ്രിയതമ, പൈതലെയമ്മയെന്നപോലെ

-60-

ഉടലവനിലണച്ച ശൃഷ്ടമാകും
വിടപിയിൽ മോഹനവല്ലി പോലെ നിന്നാൾ;
തടവി വിവശമംഗ, 'മോമനേ', യെ-
ന്നിടറി വിളിച്ചവൾ കണ്ണനീർ ചൊരിഞ്ഞാൾ

-61-

മദജനകമഭീഷ്ട രൂപവും തൽ-
കദന വിമർദ്ദന മംഗസംഗവും ഹാ!
സദയ മധുരവാക്കുമുള്ളിലാഴും
മദനന മോഹമകന്നപോലെ തോന്നി

-62-

പ്രിയത കര കവിഞ്ഞു പാർത്തു വീണ്ടും
പ്രിയയുടെ മോഹന മോഹനം മുഖാബ്ജം
സ്വയ മലിവൊടുമൊന്നവൻ മുക്തനാൻ
ഭയമുളവായതുപോലെ ഹാ! വെടിത്താൻ

-63-

ക്ഷണമവൾ സുഖമീലിതാക്ഷിയാമ-
പ്രണയി മരഞ്ഞതറിഞ്ഞിടാതെ നിന്നാൾ;
അനുപദ മഥ നോക്കിനാൾ, ശപിച്ചാ-
ളനുകനെ വിട്ടൊര്യന്യ ബാഹുബന്ധം

-64-

“പ്രിയ ഖഗ, കരമായ കൂടു ഭാഗ്യ-
ക്ഷയമതിൽ വിട്ടു പറന്നു പോകിലാം നീ;
സ്വയ മഹഹ! ദുരന്തരാഗപാശം
പ്രിയവിടുകില്ലിവളെ”ന്നു പിന്തുടർന്നാൾ.

-65-

ഉടൽ വിളറി മുഷിഞ്ഞ വസ്ത്രലേശം
തടവുമവൻ മഹദുരലക്ഷ്യനായി
ഉടനെ വലിയ കാട്ടിൽ വന്യകൊ-
റിടയിലിളംപാറ പോലെ ലീനനായി

-66-

തരള ഹൃദയ കഷ്ടമെത്ര ബാധം
പരവശയാമതു കണ്ടാരാ വരാംഗി?
തിരിയെ മദനനെന്തിനോടി?-യെന്താം

പരിണതി ഹാ! വിധി വാമ്യമെന്തു ചെയ്വു!

-67-

ദൃശജവമവനെത്തുടർന്നു വീണ്ടും
ശശിയെയാദൃതതാരപോലെ സാധി;
അശരണയവളെത്തുടർന്നു താരാ-
വശഗതയാമുപതാരപോലെ തോഴി

-68-

അതിജവമോടണഞ്ഞു കണ്ടു ദൂര-
സ്തതി തടിനീതട ഗണ്യ ശൈലകൂടം;
ഗതിയിൽ മദനനേരിടുന്നതും ചെ
ന്നതിലൊരു ധൂസര മേഘരേഖപോലെ

-69-

ഉടനെയപരിഹാര്യമാമപായം
പെറ്റുമവന്നെമ്പൾ കണ്ടു കണ്ണുയായി;
അടികളൊരു തരിമ്പു മൂമ്പു നീങ്ങാ-
തുടൽ മരവിച്ചു കണ്ണുമന്ദമായി

-70-

സമയമതിലുയർന്ന ഘോരവാരി-
ഭ്രമമോടകാലിക വൃദ്ധി രേവയാർന്നു
ഘൃമഘൃമരയഘോഷമേറ്റിയാരാൽ
യമപുരിതന്നിലടിച്ച ഭേരിപോലെ

-71-

രവി ജലധിയിലാശ്ചര്യമുണ്ടി, രേവാ-

സവിധവനങ്ങളിൽ നിന്നു രശ്മി നീങ്ങി;
പവനനമമവിട്ടു ചമ്പകത്തെ,
ഭ്രവനവുമപ്പൊഴുതപ്രസന്നമായി

-72-

അഥ മദനനകന്നു ശൂന്യമായ് തൽ-
പഥമതുപക്ഷി വെടിഞ്ഞ ശാഖിപോലെ;
കഥയവസിതമെന്നു ബുദ്ധിയാലും
വ്യഥയെഴുമാസ്സതി കണ്ടു ശുദ്ധിയാലും

-73-

ഉടനെയഴൽ പൊറാഞ്ഞു വീണരുണ്ടാൾ;
രസിതിയെന്നീറ്റു കൃതാർത്ഥപോൽ ഹസിച്ചാൾ,
ഒടുവിൽ മദനനെത്തി നിന്ന ദിക്കി-
ന്നടനവൾ നിദ്രയിലെന്നപോൽ നടന്നാൾ

-74-

ജവമവിടെയണഞ്ഞു, 'രേവ' നീട്ടും-
ധവള തരംഗ കരങ്ങളിൽ സതോഷം
അവളുടനെ കുതിച്ചു കൊള്ളിമീൻ പോ-
ലവനതയാവതു ഹന്ത! തോഴി കണ്ടാൾ

-75-

മനമുഴനിനടുങ്ങിയാശു വീണാൾ
പുനരിവളേറ്റു വിഷണ്ണയായി നിന്നാൾ
അപഹൃത ധനനായ ലുബ്ധനെപ്പോ-
ലപഗതദീപനരണ്യപാഥമനെപ്പോൽ

-76-

“അയിസഖി,യയി സോദരീ,യഹോ നിൻ
ക്രിയയതി നിഷ്കൂര”മെന്നെ നീ വെടിഞ്ഞു;
പ്രിയനെയനഗമിച്ചു ധന്യയായ് നീ;
സ്വയമഥവാ-വിധിയിന്നു തൃപ്തനായി

-77-

എവിടമിവിടെ,മെങ്ങു വാസഭൂ,വേ-
തിവരുടെ കാംക്ഷിത, മെതു സംഭവിച്ചു?
അവിദിത പരിണാമമൊക്കെയോർക്കിൽ
ശിവ ശിവ! സർവ്വമനാഥമീ ജഗത്തിൽ!

-78-

അനിശമവനി ഗർഭമാർന്നുദിപ്പു
പുനരനിശം വ്യഥയാർന്നുപോയ് ലയിപ്പു
അനഗതരയമാർന്നു നില്പുരേവേ,
മനുജനമോർക്കുകിൽ നീയുമൊന്നുപോലെ

-79-

വിദിതമിതഥവാ ചലാചലത്വം
കദമിയന്നയി, കേഴൊലായിവണ്ണം,
നദി,-സപദി വഹിച്ചിടുന്നു നീയാ
ഏദയയുഗം സ്ഥിരസൗഹൃദം ഹ്രദത്തിൽ

-80-

ശരി, നിജചരിതത്താലീ ജഗൽ സ്വപ്നഭീതൻ
നരനു മുഹൂനമേ, ഹാ നൽകിയാശംസ നിങ്ങൾ;
തിരിയെയെവിടെ നാം കാണുന്ന, തെൻ ധീയെയും ഹാ;
ധരയെയുമിത! തുല്യം മൂടി ഗാന്ധാസകാരം

-81-

ആസക്താശയ കേണ മാധവി കിട-

നേവം നിരാലംബയായ്

ഭൂ സംശ്ലേഷമിയന്നറങ്ങി ശിശുപോൽ;

ജംഭിച്ചു മുന്നിൽ തദാ

ഹാ, സിക്താംഗ,രതീവ സുന്ദരർ, യുവ-

സ്ത്രീ പുംസ ചിഹ്നം പരം

ഭാസിക്കും, പരിവേഷമാർന്ന വദന-

ശ്രീ പുണ്ട രണ്ടാളുകൾ

-82-

“ആരും തോഴിയുലകിൽ മറയു-

ന്നില്ല; മാംസം വെടിഞ്ഞാൽ-

ത്തീരുന്നില്ലീ പ്രണയ ജടിലം

ദേഹിതൻ ദേഹബന്ധം;

പോരും ഖേദം; പ്രിയസഖി, ചിരം

വാഴ്ക മാഴ്കാതെ; വീണ്ടും

ചേരും നാം കേൾ;-വീരത ഗതിയാ-

യില്ല സംസാര ചക്രം”

-83-

ആ രാജമാനരിതു ചൊല്ലി; യുണർന്നു തൃഷ്ണ
തീരാതെ തോഴി;യവരങ്ങുടനേ മറഞ്ഞു;
പാരാകെ വീണ്ടുമവൾ കണ്ടു; വിളങ്ങിയേതു-
മോരാത്തപോലെ യുദയോപരി കർമ്മസാക്ഷി

-84-

അഥ സകലം നിനയ്ക്കുകിലു-

മടൽവഹി, ചൂട വി-

പഥമവൾ വിട്ടു പോയി; -ജവ-

മാരുജ നീങ്ങുവതോ?

കഥയനുയാതരോടവൾ പറഞ്ഞു

കരഞ്ഞു പരം;

വ്യഥയൊടഹോ! മടങ്ങിയവർ,

തങ്ങിയൊരോടമവൾ

-85-

ശേഷം നാൾ സ്വയമാ സഖി രമണനെ-

തേടുനൊരന്നാർന്ന തൻ-

വേഷം സാർത്ഥകമാകമാറുടനെ താൻ

കൈക്കൊണ്ടു ചിരാംബരം

ദോഷ സ്പർശമെഴാത്തതാം വ്രതമെടു-

ത്തന്യാർത്ഥമായ്, ജ്ജീവിതം

തോഷം പൂണ്ടു നയിച്ചു;ലൗകികസുഖം

ഇച്ഛം കൊതിച്ചീലവൾ.

-ശ്രീഭം-

പ്രസാധകർ

നാളിളകം

